

Valgprogram

Nesodden SV

2023-2027

For de mange
– ikke for de få

Nesodden for alle

Jeg er stolt over å presentere Nesodden SVs valgprogram for 2023-2027. Programmet har vært utarbeidet etter bidrag fra medlemmer, lokallag, og enkeltinnbyggere. Resultatet er et program som har involvert mange, og som fremmer mange saker vi brenner for.

Kandidatene representerer et bredt spenn av aldre, kretser, og kjønn. Våre kandidater har kunnskapsfelt og engasjement som dekker et bredt spenn av skole, natur, plan, helse og omsorg.

I den kommende perioden ønsker vi jobbe for en utbyggingstakt som er i balanse med Nesoddens naturmangfold. Vi ønsker et varig vern av Nesoddmarka og Bergerskogen, og å bygge flere rimelige boliger, og å satse på flere boliger bygget i offentlig sektor. Vi ønsker også en økning i sosialhjelpssatsene.

Nesodden har et godt velferdstilbud, både for eldre og unge. Men utviklingen i Nesoddens økonomi setter dette på prøve. Vi ønsker å motarbeide forsøk på kutt i tjenestene som vil bety et dårligere tilbud for innbyggerne våre. Vi er også å ferdigstille våre investeringer i skole og Nesoddnett. Totalrehabilitering av Nesoddvangen Skole, og ny skole på Myklerud må derfor stå øverst i investeringsrekkefølgen.

Kandidatene våre vil bli et utrolig sterkt lag, og jeg gleder meg til samarbeid med dem i kommunestyret. SV søker makt, og er garantister for å fortsette med den rødgrønne modellen på Nesodden, som inkluderer alle de rødgrønne partiene. Nesoddens venstreside har i lengre tid vært splittet, og desto viktigere er det for oss å bygge bånd på tvers av partiene, så vi får bygget videre Nesoddens felleskapsløsninger. Godt valg!

Øystein Fossbraaten Wennersgaard

Innhold

En mer demokratisk kommune	4
En sosialt rettferdig kommune	6
Boliger for alle	7
Helse og velferdstjenester	8
Eldre	10
Rettferdighet og fattigdomsbekjempelse	11
Solidaritet, livssyn og mangfold	12
Arbeid for alle	14
En feministisk kommune	16
En grønn kommune	18
Naturmangfold, klima og forurensing	18
Kollektivtrafikk, trafikkisikring og redusert biltrafikk	25
En god kommune å vokse opp i	28
Barn og unge	29
Barnehage	31
Skole	32
Et levende lokalmiljø	34
Kultur	34
Idrett og friluftsliv	35
En annerledes næringskommune	38

En mer demokratisk kommune

Nesodden SV vil lytte til befolkningen. Innbyggernes mulighet til å fremme egne saker og komme med egne standpunkter skal styrkes. Nesodden kommune skal være en transparent kommune der innbyggerne lett kan få informasjonen de har behov for. Derfor vil SV bedre informasjonsflyten mellom kommunen og lokalbefolkningen. Dokumenter, sakslister og møtenes tid og sted må være lett å finne for alle. Beslutningsprosesser må være forståelige og tillitsvekkende. Nesodden SV mener at lokaldemokratiet avhenger av at det gis tilstrekkelig rom for befolkningen til å uttale seg, at det finnes etablerte strukturer for politisk dialog, og at beslutninger fattes av folkevalgte.

Nesodden SV vil jobbe for at offentligheten i Nesodden kommune skal være preget av mangfold og solidaritet. Den politiske debatten skal være saklig og inkluderende. Rasisme og hatprat kan ikke tolereres.

Nesodden SV vil:

- **Sørge for åpenhet, tydelig kommunikasjon og transparente kommunale prosesser**
- **Sikre innbyggernes mulighet til å delta i kommunens demokratiske beslutningsprosesser gjennom høringer, folkemøter og spørsmål til kommunestyret**

- **Arbeide for at lokalaviser og digitale medier som bidrar til at innbyggerne kan delta i saklige og objektive debatter, får styrket sin posisjon i lokalsamfunnet**
- **At kompetansen til frivillige organisasjoner og lokale foreninger brukes som verdifulle innspill i høringer, og at disse aktivt inviteres inn i kommunens prosesser**
- **Gjennomgå kommunens delegeringsreglement for å sikre de folkevalgtes beslutningsmyndighet**
- **Arbeide å beholde utvalgsstrukturen til kommunen, slik at det fremdeles er fire hovedutvalg**
- **Opprettholde antall valgkretser i kommunen**
- **Tilrettelegge for demokratisk medborgerskap for unge, blant annet gjennom å støtte arenaer for å opparbeide bevisst ytringskultur for barn og unge samt utvidet stemmerett til 16-åringer**
- **Gå inn for å gjeninnføre folkeavstemninger som virkemiddel i sentrale spørsmål**
- **Arbeide for at eldre reguleringsplaner erstattes av nye. Det er viktig med planprosesser som er inkluderende og som ivaretar innspill og høringsvar fra innbyggere.**

Aidan Magnus Imsen stiller til valg for Nesodden SV! Aidan er 20 år gammel, jobber på Rema 1000 på Nesodden og bor på Alværn.

Aidans hovedsaker er et rettferdig grønt skifte og strøm. På fritiden liker han å spille piano.

Hvorfor stemmer Aidan SV? - SV er riktig parti for meg fordi det er parti som fokuserer på å jevne ut forskjellene i samfunnet på en realistisk og bærekraftig måte.

En sosialt rettferdig kommune

Nesodden SV vil kjempe for en kommune for de mange, ikke for de få. SV arbeider for rettferdig fordeling av kommunens ressurser blant innbyggerne. Innbyggerne skal ha likeverdig tilgang til natur, kultur, offentlige velferdstjenester og materielle goder.

Gode lokalsamfunn har gode løsninger for fellesskap. I et slikt samfunn går innbyggerne før utbyggerne. Vi mener at det å beholde Nesoddmarka og kystsonen er viktige grønne løsninger i et slikt samfunn. Vi vil investere i mennesker ved å arbeide for en velferd uten profitt og kommersialisering, og ved å jobbe for fellesskap, ikke forskjeller. De som har minst fra før skal få et løft. Nesodden kommune skal være en solidarisk, rettferdig og grønn kommune!

Boliger for alle

Alle mennesker skal ha et sted å bo, i et godt bomiljø. Boligprisene på Nesodden har, i likhet med mange andre bynære kommuner, blitt høye. Inngangsprisen for å komme inn i boligmarkedet har utviklet seg til å bli for høy for mange, både unge, nyetablerte, enslige og andre grupper. Nesodden SV mener at det skal være mulig også for disse gruppene å komme inn på boligmarkedet. SV vil arbeide for å gjenskape en sosial boligpolitikk som favner alle. Boligutviklingen skal tilpasses eksisterende bomiljø. Vi skal verne om levende nabolag og sikre grøntområder med hundremeterskoger. Boligbygging skal ikke være på bekostning av fellesskapets arealer.

Nesodden SV vil:

- Ha en lav utbyggingstakt som ivaretar kommunens kvaliteter
- At Fagerstrand skal forbli en vekstsone
- At kommunens arealplaner endres for å være i tråd med målet om arealnøytralitet og bevaring av 100-metersbeltet langs kysten
- Stille krav til prisregulerte boliger, etablering av leie-til-eie-boliger, samt økt antall utleieboliger
- At Tangenten AS skal satse på utvikling av en tredje, ikke kommersiell boligsektor
- Opprettholde Nesoddmarka som hensynssone og få utarbeidet en plan for ivaretagelse av ulike brukergruppers interesser og spesielle områder for naturopplevelse, plante- og dyreliv

- Sikre arealnøytralitet ved all planlegging
- Bidra til at kommunen eier nok arealer til samfunnsoppgaver som sykehjem, skoler, barnehager, servicetilbud, næring og kommunale boliger

Helse og velferdstjenester

Rettferdig tilgang til helsetjenester er en forutsetning for en god velferdsstat, og en grunnleggende rettighet. Kommunehelsetjenesten på Nesodden må styrkes og trygges for å skape et sosialt rettferdig og et solidarisk samfunn. Velferdsstaten er avhengig av tillit. Alle på Nesodden skal oppleve at det offentlige kan gi et godt behandlingstilbud når du er syk, best mulig pleie i alderdom og et solid sikkerhetsnett hvis uførhet eller langvarig sykdom rammer en selv eller en av de nærmeste.

Nesodden SV vil arbeide for at tjenester skal være tilpasset folk, og være nær befolkningen. SV vil arbeide aktivt for at kommunen tilføres ressurser for å ivareta dette, primært med overføringer fra staten. Nærhet er SVs motsvar til høyresidens sentraliseringspolitikk. Det er særlig viktig å sikre desentraliserte tilbud og ambulerende tjenester. Vi mener at tjenester bør utføres av det offentlige eller av ideelle aktører, ikke kommersielle.

Nesodden SV vil:

- Arbeide for å videreutvikle og styrke en solid og tilgjengelig fastlegetjeneste
- Styrke helsestasjonene, skolehelsetjenesten og arbeidet med psykisk helse for barn og unge
- Styrke dagtilbudet til psykiske syke, spesielt unge voksne
- Styrke og trygge helse- og velferdstilbud til barn og voksne med nedsatt funksjonsevne i kommunen
- Styrke målrettede tilbud for demente, både yngre og eldre
- Styrke hjemmebaserte tjenester, særlig hjemmesykepleie
- At det settes av areal til å bygge flere tilpassede boliger
- At kommunens institusjoner serverer næringsrik mat, tilpasset ulike brukergrupper
- Arbeide for at også tungt pleietrengende får bo hjemme i livets slutfase dersom de ønsker det
- Jobbe mot overdreven målstyring og konkurranseutsetting i helsetjenesten, og mot bruk av bemanningsbyråer

Eldre

Nesodden skal være en god kommune for mennesker i alle aldre. Eldre skal ha en trygg alderdom, mulighet for å bruke sine ressurser og ha en naturlig plass i alle deler av lokalsamfunnet. SV vil at kommunen sikrer seg arealer til utbygging av omsorgsboliger på halvøya, for å være i forkant av utviklingen med en stadig større gruppe eldre og omsorgstrengende fremover. SV vil også legge forholdene til rette for de eldre som vil bo hjemme, men som vil ha behov for noe støtte og hjelp.

Nesodden SV vil:

- Ha høy kvalitet og brukertilpasning i eldreomsorgen, og gå mot konkurranseutsetting
- Sikre at mat til sykehjem og utkjøring lages i eget kjøkken på Nesoddtunet
- Arbeide for mer mangfoldige bolig-, omsorgs- og institusjonstilbud
- Jobbe for forsvarlig bemanning i alle kommunens omsorgstilbud for eldre
- At kommunen skal ha ansvaret for å etablere og drifte omsorgsboliger, støtte initiativ for eldrekollektiv og liknende og arbeide for gode møteplasser for eldre
- Arbeide for at møteplasser, kultur- og aktivitetstilbud skal være tilgjengelig for alle eldre på halvøya

Rettferdighet

Det er grunnleggende rettferdig å dele godene, og det er nødvendig for å bekjempe fattigdom. Mer enn 11 % av barn i Norge lever i en fattig familie. Det betyr at i gjennomsnitt er det to til tre elever i hvert klasserom som vokser opp i en familie med dårlig råd. Derfor er det viktig at Nesodden kommune fører en politikk for inkludering og omfordeling. Fast inntekt og stabilt arbeid er avgjørende for å bekjempe fattigdom. Nesodden SV vil ta opp kampen for en sterk velferdskommune ved å kjempe for rettferdig omfordeling og sosial utjevning. Vi vil kjempe mot fattigdom og utenforskap i kommunen.

Nesodden SV vil:

- Styrke NAV med sosialfaglig kompetanse og tjenester og tilbud rettet mot kommunens innbyggere, og spesielt arbeid og aktivitet for de unge
- Arbeide for kommunal bostøtte og godt integrerte, sosiale boliger
- Sikre lav egenbetaling og inntektsgraderte satser i barnehagene
- Sikre lavere egenbetaling og inntektsgraderte satser i skolefritidsordningen
- Sikre friplasser og inntektsgraderte satser i Kulturskolen
- Opprettholde gratis aktivitetskort for barn og unge, og utvide innslagspunktet for når man har mulighet til å søke tilbudet
- Sikre tilbudet til utlånsentralen med gratis utlån av fritidsutstyr

Nesodden SV vil:

- Ta til motmæle mot politisk retorikk som fordømmer eller umenneskeliggjør befolkningsgrupper
- Arbeide for like muligheter for alle kommunens innbyggere uavhengig av tro, etnisitet, legning, kjønn, alder, funksjonsevne og kulturell bakgrunn
- Arbeide for at det enkelte trossamfunn får frihet og mulighet til å drive sin virksomhet i egne lokaler
- Jobbe for et verdig, livssynsnøytralt seremonirom
- Arbeide for at kommunen tar imot mennesker med beskyttelsesbehov og styrke rettighetene til mennesker på flukt
- Støtte arbeidet med Pride-arrangementer på Nesodden . Alle mennesker skal få elske den de vil uten fare for diskriminering eller trakassering
- Jobbe for at universell utforming skal være minstekrav på alle offentlige steder

Solidaritet, livssyn og mangfold

Det er i lokalsamfunnet at tillit og fellesskap bygges. Men tillitssamfunnet vårt trues av krefter som tjener på mistenkeliggjøring og fremmedfrykt. Intolerante og rasistiske aktører får i stadig høyere grad slippe til i offentlige rom. Nesodden SV vil arbeide for å motvirke dette, og bygge kunnskap og solidaritet ved å fremme en tillitskultur som gjør at vi kan bygge felles identitet på tross av ulik bakgrunn, tro og virke. Nesodden SV tror at det er i lokalsamfunnet det viktigste forsvaret mot mistillit kan bygges. Derfor må kommunen støtte kampen for tillitssamfunnet, for mangfold, og mot rasisme.

Hanna Schanke stiller til valg for Nesodden SV! Hanna er 40 år gammel, jobber som seniorrådgiver i Utenriksdepartementet, og bor på Tangen.

Hanna brenner for rettferdig fordeling, barns oppvekstvilkår og klimasak! Hun har vært engasjert helt siden hun var liten, for som barn var hun med i Unge Pionerer – en partipolitisk uavhengig organisasjon på venstresiden.

Hvorfor stemmer Hanna SV? – Jeg stemmer SV fordi SV er best på rød politikk, best på grønn politikk og best på rød-grønn politikk. Lett valg!

Arbeid for alle

Retten til arbeid er en grunnleggende menneskerett. Arbeidsløshet er sløsing med samfunnets viktigste ressurs. SV jobber for et trygt og godt arbeidsliv, men også en arbeidsdag som skal ha en morgendag. SV vil arbeide for at Nesodden kommune skal stille krav om faste ansettelser med minst 80 prosent stillingsbrøk, lønn mellom oppdrag for innleide arbeidstakere, krav om minst 50 prosent fagarbeidere, og 10 prosent lærlinger. Når kommunen bruker innleid arbeidskraft må det sikres at arbeidslivets regelverk følges i alle ledd. Vi ønsker at Nesodden kommune har god kontroll over forholdene på kommunens byggeplasser, og at disse er i henhold til gjeldende regelverk og interne retningslinjer.

Faste ansatte vil ikke bare bedre arbeidsdagen for de ansatte, men vil også styrke produktivitet og utvikle kompetanse. Nesodden kommune skal ikke bidra til utbytting av de ansatte, og skal i stedet skape tilhørighet og sikkerhet. SV er også opptatt av å jobbe for å fremme ytringsfrihet og god ytringskultur for ansatte i kommunen.

De ansatte i kommunen utgjør en stor ressurs. Kommunen må være åpen og gjennomsiiktig, og ansattes synspunkter må høres. Vi mener at kommersialisering, markedstenkning og privatisering skaper et hardere arbeidsliv og dårligere tjenester. Offentlige og private ansatte som jobber under oppdrag fra kommunen skal ha like vilkår.

Det skal bli lettere for personer som lever på trygd, å kombinere trygd med arbeid. Folk med nedsatt funksjonsevne og helsemessige utfordringer skal møte et arbeidsliv som er åpent og inkluderende. Innvandrere skal

få bidra med sine ressurser. Alle kjønn skal ha de samme mulighetene, og ingen skal bli utsatt for trakassering eller vold i arbeidslivet.

Nesodden SV vil:

- **Jobbe for at det lyses ut hele stillinger, og i samarbeid med tillitsvalgte sikre en heltidskultur i kommunen**
- **Jobbe for å fjerne ufrivillig deltid og minimere midlertidige ansettelser og bruk av vikarbyråer**
- **At offentlig eide selskaper og kommunale enheter ikke skal privatiseres eller konkurranseutsettes**
- **Redusere unødvendig rapportering og gi mer tillit til fagfolkene i kommunen**
- **Arbeide for gode kommunale lønns- og arbeidsvilkår og lik lønn for arbeid av lik verdi**
- **Styrke kommunale prosjekter med mål om å få flere menn inn i pleie- og omsorgssektoren og flere kvinner inn i mannsdominerte yrker**
- **Fremme ytringsfrihet og god ytringskultur om arbeidsforhold i kommunale virksomheter**
- **Innføre lokal garanti for lærlingeplass med utgangspunkt i fagmiljø som finnes i kommunen**
- **At kommunen bør sette av en pott for etterutdanning som er tilgjengelig for de ansatte**

En feministisk kommune

Feminisme handler om kvinnefrigjøring. Kampen for full kvinnefrigjøring og likestilling er en kamp for frihet og rettferdighet. Jenter og kvinners sikkerhet og rett til å bestemme over eget liv er avgjørende for deres frihet til å delta i samfunnet på lik linje med menn.

I dag har ikke Nesodden noen handlingsplan for likestilling. Samtidig vet vi at tilbudet for voldsutsatte kvinner er for dårlig og at kvinnedominerte kommunale stillinger er preget av deltid og midlertidighet.

Nesodden SV vil:

- Innføre en handlingsplan for likestilling i kommunen. Denne handlingsplanen bør inneholde:
 - Tiltak for full likestilling i det kommunale arbeidslivet. Det innebærer hele faste stillinger i kvinnedominerte arbeidsplasser i kommunen og innføring av lokale likelønnsplaner
 - Styrking av arbeidet for voldsutsatte kvinner, herunder hjelp til reetablering
 - Styrking av tiltak for flyktningekvinner og deres barn i kommunen
 - Tiltak for likestilling i skolen. Det innebærer å styrke arbeidet mot seksuell trakassering i skolen, herunder å innføre nettpornofilter i grunnskolen, samt å sette i gang tiltak for kjønnsutradisjonelle utdanningsvalg
- At kommunen tar ansvar for å markere den internasjonale kvinnedagen 8. mars

En grønn kommune

Naturmangfold, klima og forurensninger

Nesodden har en unik variasjon i kvaliteter som er sjeldne så nær Oslo: Svært gode bomiljøer, kort vei til sjø, skog og kulturlandskap – og til byen. Landlig og urbant på samme tid, med både bygdelivets og storbylivets kvaliteter. Sterk vekst i Osloregionen setter dette under press. SV vil bevare vår grønne kommune og styre veksten ut fra hensynet til miljøet og fellesskapets interesser. Vi vil også bidra til at Nesodden tar sin del av ansvaret for å sikre en ren og levedyktig Oslofjord for framtida.

Naturkrisen og miljøkrisen er globale utfordringer, men tiltakene for å sikre arealer for naturmangfoldet skjer i kommunene, og tiltak for å redusere klimagassutslipp må også skje lokalt. SV mener at utfordringene knyttet til naturmangfold og klima må sees i sammenheng. Natur og klima påvirker hverandre gjensidig og løsninger må finnes gjennom helhetstenkning.

Vi i SV støtter opp om verktøyene i kommunens klimaarbeid. Nesoddens plan for klima og biologisk mangfold og det årlige klimaregnskapet og klimabudsjettet er viktige verktøy for å identifisere hvor tiltak mest effektivt kan settes inn, og for å få vist potensialet for reduksjon av klimagassutslipp innen forskjellige kategorier av utslippskilder.

SV ønsker at Nesodden kommune skal være en

foregangskommune i klima- og miljøarbeid på land og sjø for å sikre biologisk mangfold og ren natur. Viktige arter og naturtyper må registreres, og ivaretas gjennom bestemmelser i kommuneplan, reguleringsplaner og gjennom aktivt arbeid for å hindre at leveområdene ødelegges. Frivillige gjør et stort arbeid. SV ønsker å tilrettelegge for dem, og lytte til deres råd og høringsinnspill.

Nesodden er en liten kommune i areal med en høy befolkningstetthet. Det er derfor viktig å verne om grøntarealene i kommunen – for klima, miljø og folkehelse. Arealbruksendringer er den største trusselen mot naturmangfoldet. I tillegg fører nedbygging av natur til utslipp av klimagasser. SV vil jobbe for at Nesodden blir en arealnøytral kommune hvor vi heller gjenbruker og fortetter allerede utbygde areal enn å forbruke mer naturareal. Hvis nedbygging av natur ikke kan unngås, bør skadevirkningene begrenses, restaureres eller i siste instans kompenseres.

Verneprosessen for Nesoddmarka må fortsette. Nesodden kommune, som den største skogeieren på halvøya, bør være en foregangskommune for å sikre vern av de kommunale skogområdene. Inntil hele Nesoddmarka er vernet, må forvaltningen av marka som hensynssone følges opp aktivt. Det betyr blant annet at markagrensen må ligge fast, at det bør innføres meldeplikt for all hogst, at registrering av bevaringsverdige arealer og naturtyper gjøres av uavhengig instans og at det gjøres begrensninger i grunneieres disponering av arealer til annet enn skog- og landbruksformål. Prinsippene om meldeplikt og at registreringer av verneverdier må foretas av en uavhengig instans, må også gjelde de andre hensynssonene som er vedtatt i gjeldende arealplan.

Nesodden er en kystkommune. SV ønsker å bevare strandsonen og ta særlig vare på landskaps-, natur- og kulturmiljøet i kystområdet. Her skal hensyn til både naturmangfold, friluftsliv og andre allmenne interesser ivaretas. Tilgang til sjøområdene skal sikres til glede for hele lokalbefolkningen. Kommunen skal ta ansvar for det biologiske mangfoldet både i sjøen og på land. SV arbeider for et godt kommunalt planverk som følger statens retningslinjer for mangeartet bruk av strandsonen og byggeforbud i 100-metersbeltet.

Nesodden har gode bomiljøer. SV vil ivareta grønne lunger og «100-metersskog». SV vil begrense det fastlagte senterområdet på Tangen. Det avgrenses slik at det holdes innenfor «terrengformasjonene» omkring dagens senter. Vi vil arbeide for endringer i kommuneplanen slik at de eksisterende rekkehusområdene tas ut av fortetningsområdet og betraktes som ferdig utbygd område.

Ved utbyggingen på Fagerstrand skal områdeplanene sørge for helhetlig utvikling. SV vil legge vekt på at grønne drag og korridorer sikres, og at også tett bebyggelse får synlige grønne kvaliteter. Allmennheten må få tilgang til sjøen og glede av at de gamle industriområdene åpnes. I dag kan 20 prosent av nye boliger ligge utenfor vekstsonene. Nesodden SV vil prioritere å bygge opp de lokale knutepunktene Jaer, Fjellstrand og Sunnaas/ Bjørnemyr.

Nesodden SV vil:

- Være pådriver for helhetstenkning ved utvikling av Nesodden
- Bevare det grønne Nesodden. Veksttakten styres slik at langsiktige hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv og allmennhetens glede av kort vei til sjø, skog og kulturlandskap blir ivaretatt
- Bevare Nesoddmarka som hensynssone og få utarbeidet en plan for marka som både ivaretar spesielle områder for naturopplevelse, dyre- og planteliv og ulike brukergruppers interesser
- Nesodden skal være en foregangskommune når det gjelder å forvalte sine skogområder, blant annet ved å avvikle all flatehogst og deponering av stein- og jordmasser
- Innføre meldeplikt for bærekraftig uttak av tømmer i alle skoger. Registrering av verneverdier må gjøres av uavhengig instans.
- Skjerme strandsonen mot utbygging og privatisering
- Verne om, vedlikeholde og fortsette å legge til rette for kyststiene, også med hensyn på å gjøre dem mer tilgjengelige for alle, enten ved universell utforming eller med alternative traseer
- Støtte tiltak for rehabilitering av naturområder og utryddelse av fremmede, invaderende arter som bla. parkslirekne og stillehavsøsters
- Verne grønne lunger og lekeplasser og sikre grønne korridorer og områder i og mellom boligområder
- Være pådriver for vern av dyrket mark, kulturlandskap og kulturområder
- Legge til rette for bærekraftige utbyggings- og boformer i områder som er satt av til boliger

Nesodden SV tar klimautfordringene på alvor. Kommunens planlegging må sikre bærekraft, og klimakutt må tas i alle sektorer. Vel 40 % av kommunens klimautslipp kommer fra sektoren bygg og infrastruktur. SV vil sette krav til at alle byggeplasser reduserer sine utslipp og at kommunens byggeprosjekter har mål om null-utslipp. SV vil også jobbe for at det settes klima- og miljøkrav til alle kommunens anskaffelser.

Kommunen må også i større grad drive et aktivt arbeid for klimatilpasning. Overvannshåndtering, flomsikring og riktig dimensjonering av avløp, kloakkrør og -anlegg er sentralt i denne sammenheng. Dette er særlig viktig for å redusere avrenning av næringsstoffer til fjorden. Sikring av myrområder og vegetasjon i bratte lier er også viktige tiltak for å redusere avrenning av jord og organisk materiale ut i sjøen.

SV vil støtte prosjekter for opprydding på land, strand og sjø for å sikre biologisk mangfold og ren natur. Avfall er både et problem og en ressurs. Vi skal arbeide for at mengden avfall reduseres, og at så mye som mulig av restavfallet resirkuleres og brukes til materialgjenvinning. Plast i naturen er et globalt problem. SV vil arbeide for at bruk av plast reduseres og at alt avfall håndteres forsvarlig.

Sjøen har vært brukt som søppelplass. Frivillige gjør et stort arbeid i å finne og rydde avfall som både forurensere og er til fare for livet i sjøen. SV vil støtte arbeid for opprydding, forbedring av marine organismers levevilkår og undervisning av barn og unge om betydningen av en ren og levende fjord.

Ved regulering av boligområder skal det stilles strenge krav til utbyggerne når det gjelder klima- og miljø. Vi ønsker at flest mulig boligområder skal være bilfrie, og at det legges

opp til bildelingsordninger og gode muligheter for sykkel.

Kommunen gjennomfører nå Hovedplanen for vann og vannmiljø med sikte på at innbyggerne skal få nok rent vann. Hagevanning og annen utendørs bruk av vann er imidlertid et problem grunnet vanntrykket i ledningsnettet. Ved utbygging av nye områder bør det etableres fordrøyningsbasseng og andre innretninger som kan holde igjen regnvann som kan brukes til vanning og samtidig reduserer flomproblemer.

Nesodden SV vil:

- **Gi klima- og miljøsaker en overordnet plass i politikken**
- **Jobbe for arealnøytralitet i forbindelse med alle typer utbygginger**
- **Være en pådriver for at kloakkrensaneanlegget VEAS, der Nesoddens kloakk håndteres, får krav om bedre nitrogenrensing**
- **Ha miljøriktige valg i kommunale bygg, som naturlig ventilasjon, fornybare energikilder og kildesortering av avfall**
- **Gi råd om energisparing og miljøvennlige oppvarmingsløsninger**
- **Sørge for at alle idrettsbaner med kunstgress samler inn gummigranulat i tråd med Forurensningsforskriften, og stimulere til utfasing av bruken av gummigranulat**
- **Fase ut unødvendig bruk av engangsplast i kommunale virksomheter og redusere bruken av plast generelt, både kommunalt og privat**
- **Støtte tiltak for økt bruk av solceller, både på bygninger og i mulige solcelleparker, når dette kan forenes med kultur- og arealvernbestemmelser**

Kollektivtrafikk, trafikksikring og redusert biltrafikk

SV vil satse på kollektivtrafikk. Vi ønsker å beholde og utvikle offentlige og private tjenester i nærmiljøet og sette miljø og trafikksikkerhet foran bilbasert trafikk. SV vil være pådriver for økt bruk av fjorden og gjenopprettelse av kysttrafikken. Biltrafikken på Nesodden har økt de senere årene. SV vil jobbe for å snu denne trenden. Viktige tiltak i denne sammenheng er å sikre gode busstilbud, trygge skoleveiene så flere barn kan gå til skolen og legge til rette for økt bruk av sykkel som transportmiddel.

Om lag 60 % av veiene på Nesodden har status som private veier. 2014 ble en ny veiplan vedtatt. Det innebærer at mange som bor i «private» veier nå selv må sørge for vedlikehold og vinterdrift. SV ønsker at kommunen overtar vedlikehold og drift av private veier som er en del av felles veisystemer og som i dag driftes av velforeninger eller veilag.

Christine Parker stiller til valg for Nesodden SV! Christine er 76 år gammel, er pensjonist og bor på Tangen.

Christine har en spennende bakgrunn fra arbeid i LOs internasjonale avdeling, og en spesiell fakta med meg er at jeg er svartelistet hos de paramilitære i Colombia!

Hvorfor stemmer Christine SV? – Jeg stemmer SV fordi jeg brenner for rettferdighet, likestilling, miljø og menneskerettigheter!

- Bidra til gode løsninger for resirkulering og gjenbruk av avfall som egner seg for dette
- At det skal bli enklere for befolkningen å kvitte seg med batterier og annet miljøfarlig avfall på en forsvarlig måte
- At Marinreparatørene får en varig avtale om lagring av utstyr som er hensiktsmessig for dem
- At kommunen framstår som en foregangskommune for bærekraftige valg i sine bygge- og rehabiliteringsprosjekter
- At kommunen er pådriver for at private reguleringsplaner prioriterer bygg som er energieffektive, med bærekraftig materialbruk og klima- og miljøvennlige byggeprosesser. SV vil oppfordre private utbyggere til å strekke seg lenger enn lovpålagte krav
- Arbeide for at kommunen legger til rette for, og motiverer til, bruk av fornybar energi i både nybygg og eksisterende bygningsmasse
- Sikre at Nesodden har en god og bærekraftig vannforsyning til innbyggerne
- Legge til rette for bærekraftige utbyggings- og boformer
- Tilbakeføre områder som i dag er sonet til boligformål, og som ligger utenfor vekstsonene, til landbruks-, natur- og friluftsområder (LNFR)
- Jobbe for videreutvikling av Nesoddens planverk for å ta nødvendige klimahensyn og sikre natur- og kulturverdier

Nesodden SV vil:

- Sørge for at alle reguleringsplaner legger til rette for minst mulig bilkjøring. Befolkningen bør ha tilgang til flest mulig tjenester, barnehage og skole der de bor
- Arbeide for større fremdrift for at eldre reguleringsplaner erstattes av nye.
- Undersøke muligheten for å utvide kapasiteten for barnevogner og rullestoler på Nesoddens busstilbud
- Gå inn for sammenhengende gang- og sykkelveier langs fylkesveiene i hele Nesodden.
- Jobbe for trafikksikringstiltak i boligområder og langs skoleveier
- Jobbe for etablering av en ny rute for hurtigbåt fra Fagerstrand til Oslo
- Forbedre kollektivtilbudet i samarbeid med Ruter for å minske behov for bil, deriblant korresponderende ringbuss som knytter vestsiden og østsiden sammen
- Ha tilstrekkelig med innfartsparkeringer i hele kommunen
- Terminalbygningen på Tangen brygge bør ha et offentlig venterom innendørs, som er åpent når det er rutetrafikk
- Sikre kommunalt vedlikehold, veilys og brøyting av alle veier som ikke er rent private adkomstveier
- Jobbe for bedre adkomst fra Måna til Fagerstrand
- At bussholdeplassene på Nesodden skal være universelt utformet.
- Støtte arbeidet for sykkelstativer ved alle bussholdeplasser og andre samlingspunkter, gjerne med tak

En god kommune å vokse opp i

Nesodden SV mener at vi må ha et høyt fokus på oppvekstvilkår for barn og unge på Nesodden. Skole og barnehage skal være et ansvar for fellesskapet og ikke overlates til kommersielle velferdsprofitører. Kampen for felles velferd og små forskjeller tas i hvert lokalsamfunn. Gode oppvekstvilkår er et av de viktigste verktøyene for å sikre sosial utjevning. Sosial utjevning er viktig fordi det bidrar til et mer velfungerende og varmere samfunn.

Barn og unge

Vi i Nesodden SV investerer i mennesker ved å kjempe for gode barnehager og skoler. Alle barn i barnehage og skole skal få tilrettelagt opplæring dersom de har behov for det. Barn med særlige behov skal få sine behov for hjelp og støtte for å integreres i likeverdige lærings- og utviklingsprosesser i barnehage og skolen. Barn og unge er også prisgitt sine foreldres økonomiske evner på mange arenaer i sin hverdag, dette fordrer en ekstra innsats fra kommunen. Det kommunale barnevernet finnes for å tilby hjelp og støtte til de mest sårbare barna. Nesodden SV vil øke kvaliteten på barne- og familietjenester ytterligere for å hjelpe sårbare familier.

Barn og unges dagligliv, utfordringer og ønsker er hele tiden i endring. SV vil ha fleksible tilbud, i nær dialog med de unge. Frivillig virksomhet drevet av ungdom selv er viktig. Alle barn og unge skal ha en god barndom og oppvekst, og mulighet til en god utdanning i en inkluderende fellesskole.

Nesodden SV vil:

- **At kommunen tar inn flere lærlinger**
- **Sikre drift av Fellesverket, Skoklefall, Parlamentet på Fagerstrand og støtte opp under andre tilbud til barn og unge**
- **Ungdomstilbudene må etableres i samarbeid med ungdommen og deres tillitsvalgte**

- Sikre gode fritidstilbud til ungdommer som ikke deltar i idrett eller andre organiserte tilbud, og motarbeide utenforskap ved å støtte kommunens fagenhet for ungdom og fritid
- Arbeide for å øke støtten til frivillige organisasjoner slik at barn og ungdom kan delta på aktiviteter uten å betale deltakeravgift
- Arbeide for å styrke forebyggende tiltak for å redusere andelen unge rusbrukere i kommunen
- Styrke barnevernet med nødvendig ressurser for å sikre at de kan gi et godt tilbud til barn og unge som trenger det
- Styrke helse- og avlastningstjenester for barn og unge slik at alle familier med behov for avlastning får dette i et hensiktsmessig omfang
- Opprettholde og på sikt øke antall årsverk i PPT tjenesten

Barnehage

En god barndom varer hele livet. Gjennom sterke fellesarenaer gir vi barna våre best mulige forutsetninger for å lykkes. Barnehagen skal ivareta barns behov for omsorg og lek og er første skritt på veien til livslang læring og dannelse. SV vil prioritere tiltak som styrker kvaliteten i barnehagen og som gir alle barn mulighet til å gå i barnehage. Vi vil sikre at innholdet og kvaliteten i barnehagene er høy, med god pedagogisk faglighet. Nesodden SV ønsker barnehager som gir alle barn like muligheter og bidrar til å utjevne sosial ulikhet.

Nesodden SV vil:

- Styrke muligheten til barnehageplass i nærmiljøene
- At størrelsen på barnegruppene i Nesoddens barnehager skal være forsvarlig
- At nye barnehager skal bygges i offentlig regi, og at kommunen overtar eller erstatter private barnehager som nedlegges, hvis det er behov for plassene
- At minst 50% av de ansatte i barnehagene skal være barnehagelærere, og minst 25% skal være fagarbeidere
- At alle ansatte skal ha barnehagefaglig grunnkompetanse, og at ansatte skal gis mulighet til etterutdanning med lønn
- Styrke spesialpedagogisk kompetanse i alle barnehager
- Jobbe for mer gratis måltider i barnehagen
- Støtte løpende opptak i barnehagen

Øystein Fossbråten Wennersgaard stiller til valg for Nesodden SV! Øystein er 26 år gammel, har studert statsvitenskap og bor på Fagerstrand.

Øysteins kampsaker er å kjempe for grøntarealene på Nesodden, nye skoler på Myklerud og Tangen, samt å hindre kutt i kommunens tjenester. Når han ikke driver med politikk på fritiden interesserer han seg for hiphop og dans.

Hvorfor stemmer Øystein SV? - Jeg ble aktiv i SV i 2014 av engasjement mot sosial ulikhet, og ønske om å styrke kollektivtilbudet. På disse sakene opplever jeg at det er SV som har best løsninger, og også er villige til å prioritere det når beslutningene tas.

Skole

En inkluderende fellesskole er viktig for å sikre at alle barn får et godt opplæringstilbud, uavhengig av bosted eller økonomisk bakgrunn. Skolen skal utvikles i dialog med lærerne, foreldrene og elevene. Nesodden SV vil følge opp vedtaket om lærertetthet i nært samarbeid med den enkelte skole. Vi vil også være en lokal pådriver for at lærerrollen skal avbyråkratiseres, slik at mer av tiden til læreren blir brukt på elevene. Nesodden SV ønsker en mer helhetlig skoledag, der SFO, leksehjelp, kulturskole, fysisk aktivitet, friluftsliv og skolemat integreres. En trygg skolehverdag er selve fundamentet for god læring. Derfor er kampen mot mobbing et fokusområde for Nesodden SV. Et trygt og forsvarlig innemiljø er avgjørende for god læring, og for elevenes helse og trivsel.

Nesodden SV vil:

- Jobbe for at det skal være god kvalitet på bygningsmassen på alle skoler i Nesodden kommune
- Prioritere investeringene i ny skole på Myklerud og Nesoddtangen
- Sikre at tilbud om svømmeundervisning opprettholdes og fornyes inn i fremtiden for både søndre og nordre Nesodden
- At kommunen skal jobbe målrettet med skolens psykososiale miljøer og mobbing i skolen
- Ha mer læring ute, f.eks. i skolehager, og videreføre Steilene og To gård som viktige arenaer
- Jobbe for en helhetlig skoledag, som skal utarbeides

i samarbeid med berørte, inkludert Elevrådet og Ungdomsrådet

- Jobbe for en god yringskultur blant de ansatte på skolene og i barnehagene
- Utvikle kvaliteten på SFO videre, gjennom blant annet å se på muligheter for mer kvalifisert personale og videreutvikle det pedagogiske tilbudet
- Jobbe for at alle som underviser, både faste ansatte og vikarer, skal ha faglig kompetanse.
- Styrke den kulturelle skolesekken og den kulturelle spaserstokken
- Nesodden SV vil arbeide for en eiendomsskatt, slik at vi kan bedre tilbudet i skolen, både når det gjelder bygningsmassen og undervisningstilbudet. En lokal eiendomsskatt må ha høyt bunnfradrag, og tilbud for å skjerme lavinntektsgrupper fra beskatning.

Et levende lokalmiljø

Kultur

Kunst og kultur har betydning for utvikling av sosiale fellesskap, inkludering, dialog og kunnskap. Nesodden har en særstilling som kulturkommune. Dette er en stor verdi, som SV vil bygge opp under i utviklingen av lokalsamfunnet. Kunst og kulturuttrykk bevisstgjør og skaper trivsel og mellommenneskelig kontakt.

Kulturskolen er stor, mangfoldig og profesjonell, og bør inkludere alle som ønsker det. SV opplever det som svært viktig at kulturskolens gir tilbud kommer frem til flest mulig av våre barn og unge på Nesodden, og bør i stor grad tilbys i sammenheng med skole og SFO. Dette vil sikre at barn på hele Nesodden får tilgjengelig kulturskoletilbud.

SV vil legge stor vekt på hensynet til Nesoddens mange unike kulturmiljøer og kulturlandskap, bevare kulturminner og ha strategier for å vise det frem, også som en del av turisme som næring.

Nesodden SV vil:

- **Øke bevilgninger til folkebiblioteket, slik at dette videreutvikles til en arena for kunnskap, debatt og kulturopplevelser for alle**

- **Arbeide for at biblioteket eller andre gratistilbud kan være tilgjengelig også på søndager**
- **Sikre gode vilkår for Nesoddparken**
- **Støtte Nesodden kunstforening med vedlikehold av Vanntårnet**
- **At kommunen fortsatt støtter tiltak som Kulturisten**
- **Gi kulturskolen utviklingsmuligheter, og se den i sammenheng med skole og SFO.**
- **Ha rimelig leie for kommunale lokaler til kulturaktiviteter**
- **Sikre at alle lavinntektsfamilier kan gis mulighet til å bruke kulturskolen gjennom friplasser eller graderte priser**
- **At kommunen støtter lokale kulturprosjekter og bruker de lokale kunstnerne**
- **Øke innbyggernes kunnskap og bevissthet om de mange kulturminnene i kommunen**
- **Være pådriver i arbeidet med en kulturminneplan, og vektlegge bevaringshensyn i enkeltsaker.**
- **Rehabiliter Samfunnshuset på Tangen med mål om at det kan romme kulturverksteder, et bredere spekter av kulturaktiviteter og ulike seremonier**

Idrett og friluftsliv

Idrett og friluftsliv gir helsegevinst og skaper livskvalitet. Idrett skaper også viktige sosiale arenaer. Nesodden SV mener at alle skal ha mulighet til å delta på idretts- og fritidsaktiviteter uavhengig av sosial og økonomisk bakgrunn. Idretten må utvikles på barnas premisser. Både idrett og friluftsliv må styrkes slik at alle mennesker, også personer med funksjonsnedsettelse, kan delta.

Friluftsliv er koblet tett til hverdagsaktiviteter, og er slik et viktig folkehelseiltak. Nesodden SV vil legge til rette for friluftsliv og andre aktivitetstilbud i kommunen. Nesodden SV vil arbeide for å følge opp idretts- og friluftsplenen i samarbeid med Nesoddens Idrettsråd og alle idrettsforeningene og gruppene på Nesodden. Alle barn skal kunne delta i et inkluderende friluftsliv- og idrettsmiljø uten utstyrs- og kostnadspress. Det er også viktig at det sikres områder og arealer for barn og unge for frilek og uorganisert idrett.

Vår idrettspolitikken bygger på allsidige tilbud, helse, trivsel, miljø og inkludering. Idrett er og har alltid vært svært viktig for å bygge god folkehelse. Idretten er også et svært godt tiltak for å forebygge at ungdom faller utenfor. Idrettsmiljøet på Nesodden er voksende med et stort og rikt tilbud til barn i alle aldre. SV vil i samarbeid med Nesodden Idrettsråd kartlegge bredden i idretten på Nesodden og arbeide for at idrettsmangfoldet får dekket sine behov for idrettsarenaer og haller. Nesodden har gode tilbud for ridning. Nærhet til dyr og kontakt med dyr er positivt for psykisk og fysisk helse. Terapiridning og samarbeid med skoler, barnehager og institusjoner kan være et godt tilbud.

SV vil også jobbe for at kystkommunen Nesodden har et godt og tilgjengelig tilbud for svømmeopplæring til hele befolkningen både i sør og nord på halvøya. I dag har Nesodden to svømmebasseng tilgjengelig på skoler, ved Alværn og Myklerud. Disse bassengene er i ferd med å bli utdatert, og er ressurs- og kostnadskrevende. SV vil arbeide for at Nesodden prioriterer å opprettholde og utvide svømmetilbud for å sikre at kommende generasjoner er svømmedyktige, og for å opprettholde et folkehelseiltak generelt til alle generasjoner. Opprettelsen av folkebadet på Sunnaas er et godt tilbud.

Nesodden SV vil:

- **Bevare Nesoddmarka som hensynssone og få utviklet en plan for bruk for ulike interessegrupper**
- **Bevare og ruste opp kyststiene, i samarbeid med fylkeskommunen**
- **Sikre gode og tilgjengelige stier og turveier**
- **Støtte lokale organisasjoner og foreninger som arbeider for et mangfoldig og tilgjengelig friluftsliv på Nesodden**
- **Prioritere breddeidretten og støtte lokale arrangement**
- **Arbeide for å sikre tilstrekkelige arenaer for idretten på Nesodden**
- **Arbeide for at det finnes lekeplasser og andre arealer for frilek og uorganisert idrett**
- **Arbeide for en ny flerbrukshall på Nesodden**
- **Sikre at eksisterende svømmebasseng erstattes av nye ved fremtidig rehabilitering eller bygging av nye skoler, inkludert Myklerud**
- **Legge til rette for at personer med funksjonsnedsettelse kan ta del i idrettslivet**
- **Sikre at også lavinntektsfamilier har mulighet til å delta i idretten på Nesodden**
- **Ha mer rettferdig ressursfordeling mellom tradisjonelle gutte- og jenteaktiviteter, og mellom organisert og uorganisert ungdom**

En annerledes næringskommune

En stor del av Nesoddens befolkning arbeider utenfor kommunen. Kollektivtilbudet er godt, og derfor ser mange på dette som en god løsning. Det vil likevel være mange som ønsker arbeid i hjemkommunen. Et sterkere og mer variert lokalt næringsliv vil gi flere arbeidsplasser, og et mer levende lokalsamfunn.

For å få til dette, vil Nesodden SV blant annet også arbeide for å etablere flere lærlingplasser i kommunen. Til dette trenger kommunen både å legge til rette for næringsutvikling og å ha et godt samarbeid med næringslivet.

De som etablerer framtidens næring, der kunnskap og kreativitet vil være en nøkkel, velger gode, inspirerende og utviklende steder. Derfor er det god næringspolitikk å forstå og dyrke det som gjør Nesodden unikt, som er vårt viktigste potensial. Det vil i tillegg være den aller beste forutsetningen for det øvrige næringslivet, også for næring som ikke fremhever seg som annerledes eller kreativt.

SVs næringspolitikk tar utgangspunkt i at Nesodden er en annerledes kommune, med kultur- og kunnskapsnæringene som viktigste potensial, men har også blant annet det marine miljøet og rehabilitering innen helsesektoren. Vi vil utvikle og profilere det som skiller oss fra nabokommunene. Samtidig vil vi sikre gode

vilkår for det eksisterende og tradisjonelle næringslivet. Vi vil fortsatt være pådriver for å etablere nye og beholde eksisterende næringsarealer.

Vi vil arbeide for bedre infrastruktur og ny vei til Nesodden. Vi ønsker at kommunen prioriterer næringsformål i saksbehandlingen. SV vil fortsatt være pådriver for at Sunnaas sykehus skal ha best mulige rammevilkår.

På Fagerstrand vil SV ha en helhetlig utvikling av de store industriområdene. Det må etableres et sterkt, lokalt sentrum med både boliger, servicetilbud og framtidsrettet næringsvirksomhet. Da kan næring knyttet til eller rettet mot forskningsmiljøet på Ås kunne utvikles.

Næringsområdene og de nye og eksisterende boligområdene i nærheten av Nesoddparken må utvikles helhetlig.

Nesodden SV vil:

- Arbeide for at Nesodden blir foregangskommune for etablering av småskala næringsvirksomhet.
- Bidra til et inkluderende arbeidsliv og arbeidsplasser for personer med funksjonsnedsettelse
- Arbeide for å trekke bærekraftig og miljøvennlig næring til Nesodden
- Arbeide sammen med næringslivet på Nesodden for levedyktige og attraktive virksomheter som skaper lokale arbeidsplasser
- Arbeide for å legge til rette for å øke antall lærlingeplasser i kommunen i samarbeid med næringslivet
- Være pådriver for nye næringsarealer og gå inn for å beholde egnede næringsarealer slik at de ikke sones til andre formål
- Legge til rette for mer næringsetablering i Tangen sentrum, på Fagerstrand og i lokalsentrene ved kirkekrysset, Sunnaas og Fjellstrand
- Støtte opp om ny adkomstvei inn og ut av Nesodden
- Arbeide for å få regulert områder til næringsformål
- Styrke Nesoddenmodellen for offentlige anskaffelser, for å stille tydelige krav til aktører vi inngår anskaffelse med. Man skal stille krav om faste ansettelse, trygge arbeidsvilkår, og respekt for organisasjonsfriheten i Norge
- At kommunen skal sette klima- og miljøkrav til alle sine anskaffelser
- Gi gründere mulighet til å låne kommunale kontorlokaler i oppstartsfasen
- Legge til rette for etablering av maritim næring i kommunen

Nesodden for de mange – ikke for de få

